

**ALO
TARIM**

444 03 58

*Çalışmadan, yorulmadan, üretmeden
rahat yaşamak isteyen toplumlar önce haysiyetlerini,
sonra hürriyetlerini ve daha sonra da
istiklal ve istikballerini kaybederler...*

H. Atatürk

www.sivastarim.gov.tr

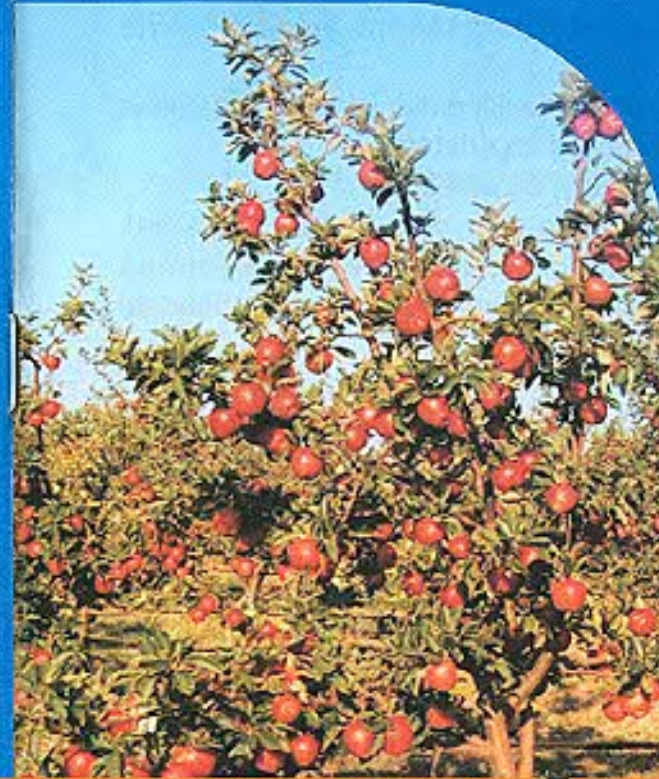
e-mail : mailadmin@sivastarim.gov.tr

İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

M.Fethi Akyüz Cad. Sivas Tel: (0 346) 215 17 23-30 (7 Hat)
www.sivastarim.gov.tr

**T.C.
SIVAS VALİLİĞİ
İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ**

**MEYVE
AĞAÇLARINDA
BUDAMA ve GÜBRELEME**

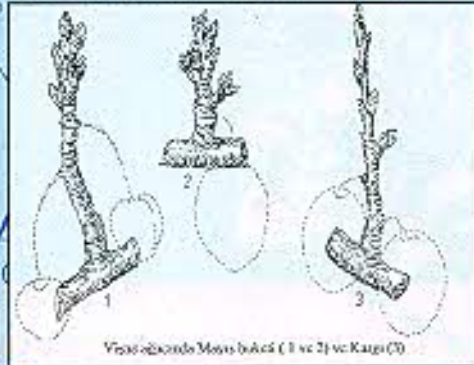
**ALO TARIM
444 03 58**

**MEYVE AĞAÇLARINDA
BUDAMA ve GÜBRELEME**

Budama, meyve fidanlarına şekil vermek, onları erken mahsule yatırmak, yaşlı ağaçları gençleştirmek, ağaçta fizyolojik bir denge sağlayarak her yıl bol ve kaliteli ürün almak, bakım ve hasat işlerini kolaylaştırmak için yapılan kesme, bükme ve tomurcuk koparma gibi yapılan işlerin tümüne verilen isimdir. Budama, meyvecilikte yapılması gereken zorunlu bir işlemdir. Meyve ağaçlarında düzenli ve maksada uygun bir budama yapılmadığı zaman, kaliteli ve bol ürün almak mümkün değildir.

Meyve ağaçlarında budamanın amacını şöyle özetleyebiliriz.

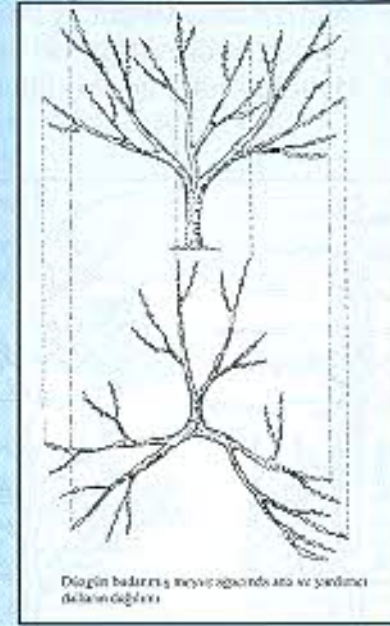
- Ağaçlarda sık, obur, hastalıklı dallar ile kurumuş dalları kesmek ve taç dengesini hazırlamak
- Ağaçlardaki periyositeyi önlemek.
- Meyve dal ve dalcıklarının oluşumunu sağlamak
- Yaşlı ağaçlarda gençleştirmeyi sağlamak
- Meyvelerin, hasadını, hastalık ve zararlılarla mücadele gibi işlerini kolaylaştırmak
- Çeşit değişikimi yapılmak istenen ağaçlarla, yabani ağaçların kültür çeşitleri ile aşılınmalarını kolaylaştırmak için ağaçları bu işlemlere hazırlamaktır.

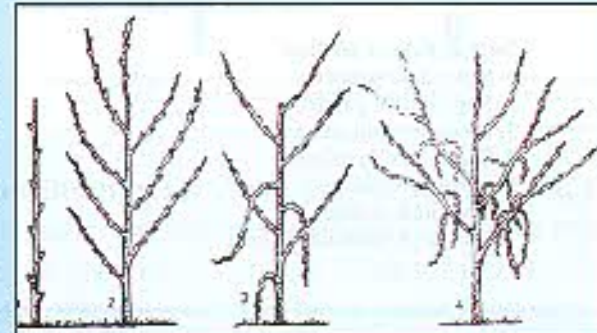
Yeni ağaçta Meyve budası (1 ve 2) ve Kuyruk (3)

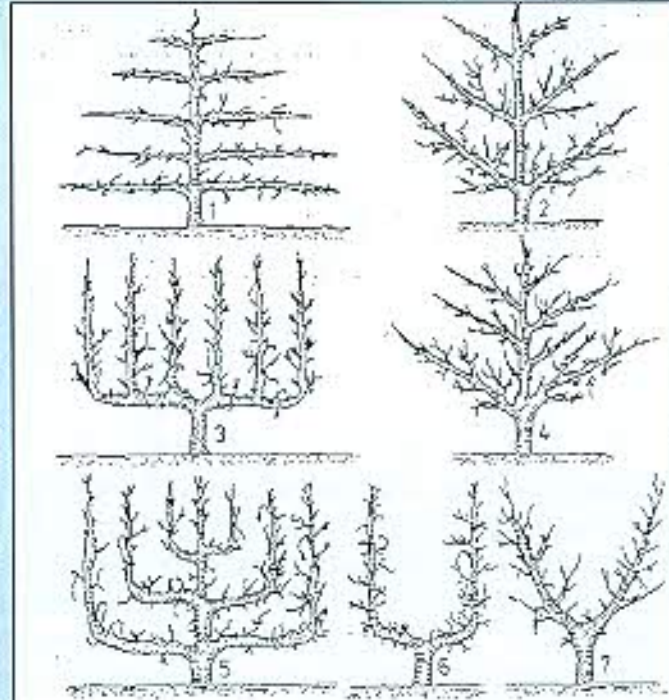
Şekli ağaçlarda dal kalınlığı
1. İyi meyve dalı
2. Fırs meyve dalı
3. Kuyruk meyve dalı

1.a.3- Değişik Doruk Dallı Budama: Doruk dal yine belirli bir seviyeden kesilir. Kesilen doruk dalın altından süren yan dallardan 3-5 adedi birbirine gölge yapmayacak ve aralarında 15 cm mesafe olacak şekilde seçilerek diğerleri dipten kesilirler. Bu şekliyle piramit ve çanak şekilleri arasında bir görünüme sahip olurlar. Ülkemize en uygun budama şekli budur.

1.a.4- Palmet (şamdan): Kuzey ve güney istikametindeki dallar bırakılarak diğerleri kesilir. Ağaç iki yönlü terbiye edilmeye çalışılır. Uygulanması zor ve istenmeyen bir sistemdir.

Değişik Palmet şekilleri

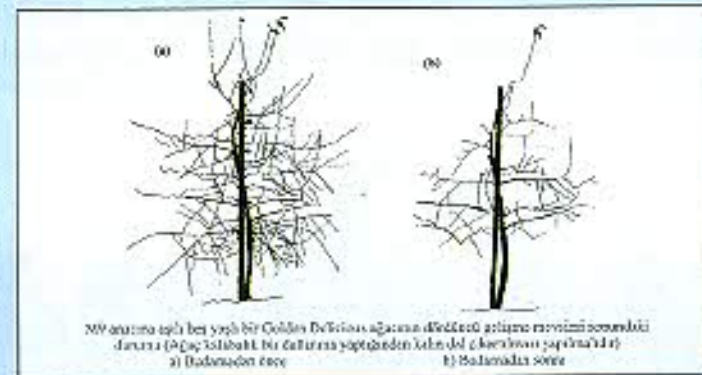
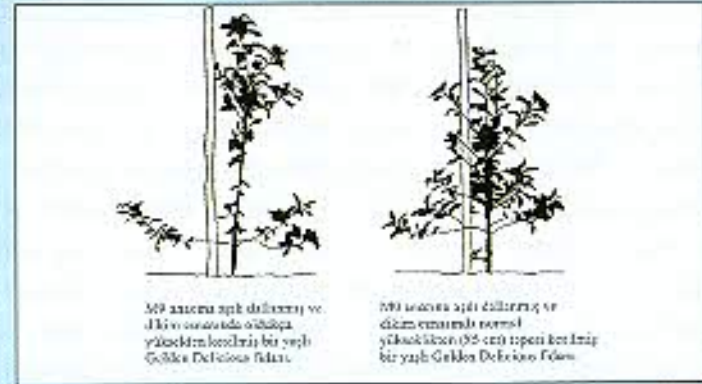
1. Yatay dallı palmet
2. Meyilli dallı palmet
3. Düzensiz dallı palmet
4. Şamdan kollu palmet
5. Verrier palmet
6. U şeklinde palmet
7. İpsilon (Y) şeklinde palmet

1.b-Bodurlaştırıcı Anaçlar Üzerine Aşılanan, Bodur ve Yan Bodur Ağaçlara Uygulanan Terbiye Sistemleri: Bodur ağaçlarla kurulmuş, bahçelerde değişik terbiye sistemleri uygulanmaktadır. Bunlar;

1.b.1-İğ Şekli

1.b.2-Değişik İğ Şekli

1.b.3-İnce İğ Şekli'dir.

2-Ürün Budaması: Verim çağına gelmiş bu ağaçlar her yıl muntazam bir şekilde budanmalıdır. Meyve ağaçlarının bol ürün vermesi, yeteri kadar meyve dalcıkları oluşturmaları ve üzerinde çiçek gözleri bulunan dalların

teşekküllerini sağlamak için yapılan budamadır. Ürün budamasını doğru bir şekilde yapabilmek için dallar üzerinde bulunan sürgün gözlerini ve meyve gözlerini iyi tanımak ve ona göre budama yapmak gerekir.

3-Gençleştirme Budaması: Yaşlanmış ve meyveden kesilmiş ağaçlardan bir süre daha yararlanmak ve ürün almak için yapılan bir budamadır. Bu budamada ağacın taç kısmında derin kesimler yapılarak ince dalların tamamı alınır ve kalın dallar kısaltılır. Böyle ağır bir budamadan sonra ağaç bütün gücüyle yeni dallar ve sürgünler oluşturur. Bu sürgünlerden uygun olmayanlar çıkarılır ve ağaca yeni bir şekil verilir. Böylece kuvvetlenen ve gençleşen ağaç 1-2 yıl içinde yeniden meyve gözleri oluşturur ve mahsul vermeye devam eder. Gençleştirme budaması meyve ağaçlarının hepsine uygulanmaz. Sert çekirdeklielerde, ağacın büyük ölçüde zarar görmesine ve kurumasına sebep olur. Bu uygulama yumuşak çekirdekli meyve ağaçlarında uygulanabilir.

Sert Çekirdekli Meyvelerde Ağaç Başına Gübre Miktarı:

	N	P2O5
1-3 yaş	50 gr	30 gr
4-6 yaş	100 gr	60 gr
25-50kg mahsul	300gr	250 gr
50-100 kg mahsul	500 gr	400gr
100kg dan fazla	600 gr	500gr

Fosforun tamamı ahır gübresi ile birlikte kışın son aylarında, taç izdüşümüne 15-20 cm genişlikte ve derinlikte açılan hendeklere verilip kapatılır. Çiçekten bir ay önce azotun tamamı taç izdüşümüne serpmeye olarak verilip çapalanır.

Yumuşak Çekirdekli Meyvelerde Ağaç Başına Gübre Miktarı:

	N	P2O5
1-2 yaş	30 gr	20 gr
3-4 yaş	50 gr	30 gr
5-6 yaş	80 gr	40 gr
10-15 kg mahsul	400 gr	300 gr
50-100 kg mahsul	600 gr	500 gr

Fosforlu gübre mart sonunda kök çevresine incek şekilde sonbaharda , azotlu gübrenin ise yarısı gözler uyanmadan 30-45 gün önce gövdeden 70-80 cm uzada verilerek çapalanmalıdır. Sulanmayan yerlerde azotlu gübrenin tamamı gözler kabarmadan önce verilmelidir.